

NIEUWE UITGAVEN.

Vereenvoudiging van het inleggen en terugbetalen door middel van check- en giroverkeer bij de Spaarbank te Rotterdam door Mr. G. H. M. DELPRAT. Electrische Drukkerij, M. WIJT & Zonen, Rotterdam 1910.

De brochure, waarvan de titel hierboven is vermeld, moet beschouwd worden als een vervolg op die, welke onder den titel „Spaarbanken en checkverkeer“ van denzelfden schrijver bij dezelfde uitgevers in 1907 het licht zag.

In beide geschriften toont Mr. Delprat opnieuw, hoe nauwkeurig hij acht geeft op hetgeen in andere rijken op spaarbankgebied belangrijks valt op te merken en hoe hij met groot talent, wat hij elders zag en tot navolging geschikt oordeelde, duidelijk en scherp afgebakend voor Nederlandsche spaarbanken weet te organiseren.

In de brochure van 1907 wordt een overzicht gegeven van het checkverkeer bij de Oostenrijksche en bij de Hongaarsche Postspaarbank, van het post-check- en giroverkeer in Zwitserland en van het checkverkeer bij bijzondere spaarbanken in Duitschland en Italië. Daarna volgt eene bespreking van de bezwaren, welke tegen invoering van het checkverkeer bij spaarbanken worden aangevoerd, en eindelijk de conclusie, dat ook voor Nederlandsche spaarinstituten, die met hun tijd meegingen, het checkverkeer een middel zijn zal, om voor vele inleggers het sparen nog te vereenvoudigen.

De brochure, welke in 1910 verscheen, geeft een overzicht van de ontwikkeling van het check- en giroverkeer bij spaarbanken in het buitenland sedert April 1907, en voorts een met groote zorg uitgewerkt ontwerp tot vereenvoudiging van het inleggen en terugbetalen door middel van check- en giroverkeer bij de Spaarbank te Rotterdam. Aan dit laatste gaat de opmerking vooraf, dat waar de ons omringende landen tot invoering van het postcheckverkeer reeds overgiugen of plannen er toe voorbereidden, ook in Nederland de tijd niet ver af kan zijn, waarin tot die invoering zal worden besloten. Ook de Nederlandsche bijzondere spaarbanken (aldus de heer Delprat)

zullen dan voor de vraag staan (een vraag, die door de Rotterdamsche spaarbank reeds nu bevestigend werd beantwoord), of zij niet eveneens zich op dat terrein zullen begeven, en een deel van hare cliëntiele mede de voordeelen bieden van plaatselijk check- en giroverkeer.

Mijn inziens wordt de kwestie hier juister gesteld, dan waar het check- en giroverkeer genoemd en aanbevolen wordt als een middel om het sparen te vereenvoudigen.

De vraag, door sommigen meer en meer op den voorgrond gebracht, of de spaarbank bij de uitoefening van haar hoofdbedrijf, zich ook op ander gebied behoort te bewegen, of zij tevens zijn zal deposito-bank, giro-bank, crediet-bank, discontobank, verzekering-bank, wordt geenszins algemeen bevestigend beantwoord. Met tal van omstandigheden moet bij het overwegen van die vraag rekening gehouden worden, uit den aard der zaak zal men zich moeten wachten voor generaliseeren. Intusschen houd ik mij overtuigd, dat de Rotterdamsche spaarbank, waar zij het terrein van de deposito- en girobank gaat betreden, een goed werk verricht. Niet omdat bij het sparen in het uitschakelen van het spaarbankboekje een voordeel gelegen is (trouwens zal voor dat deel der spaarders, waaraan bij de oprichting der spaarbanken in de eerste plaats werd gedacht, de check- en girodienst niet geschikt zijn, en het spaarbankboekje behouden moeten blijven; ook vele andere zullen, met het oog op het rentevershil, hun saldo of niet, of slechts voor een deel op checkrekening wenschen over te brengen); maar omdat wij Nederlanders, vergeleken met andere volken, in het checkverkeer nog steeds achterlijk zijn, het nut van de check niet inzien of onderschatten, terwijl het toch zoo wenschelijk is, dat hierin verandering komt.

Een gevolg van de trage ontwikkeling van meer bedoeld verkeer is onze reusachtige bankbiljetten-circulatie; in de laatste jaren is deze weer belangrijk gestegen (veel meer dan geacht mag worden een gevolg te zijn van de toeneming der bevolking en van de intrekking der muntbiljetten); per hoofd der bevolking bedraagt zij thans f 50.—, een cijfer, dat in geen ander land der wereld is bereikt.

Dat de check als betaalmiddel de voorkeur verdient boven biljetten en specie, wordt volkomen juist aangetoond in de volgende,

door Mr. Delprat aan een Fransch schrijver ontleende regels :

De check voorkomt :

- le danger du vol ;
- le danger d' incendie ;
- le danger de la perte dans le transport ;
- le danger d' erreur dans le compte ;
- l' ennui d' attendre le payement ;
- l' ennui de passer des écritures ;
- l' ennui de surveiller.

Men kan er bijvoegen : de check bespaart rente (omdat door het checkverkeer het houden van groote kassen onnoodig wordt) en tijd.

Dat het checkverkeer als het ware van zelf leidt tot het giroverkeer, en onderlinge verrekeningen daardoor nog gemakkelijker geschieden, behoeft wel geen betoog.

Een twintigtal jaren geleden werd door de Nederlandsche Bank een rekening-courant-stelsel ingevoerd, dat het check- en giroverkeer zeer eenvoudig en weinig kostbaar maakte. De Nederlandsche Bank heeft echter een beperkte cliënteel (ook omdat zij aan hare rekeninghouders geen rente vergoedt); wél bedroegen in het boekjaar 1908—09 bij genoemde instelling de overschrijvingen en de stortingen op elders gehouden rekeningen te samen bijna F. 300.000.000.— (in 80.000 posten), doch die transacties geschiedden voor verreweg het grootste deel tusschen bankiers en kassiers, terwijl het plaatselijk verkeer er weinig door werd gebaat. Het check- en giro verkeer werd niet gepopulariseerd. Ook door andere bankinstellingen, die toch bijna algemeen de gelegenheid bieden om checkrekening te openen, werd in bedoelden zin betrekkelijk gering resultaat bereikt.

Moge de spaarbank te Rotterdam gelukkiger zijn, en haar voorbeeld navolging vinden. Spaarbanken hebben eene zeer talrijke cliënteel (de Rotterdamsche telde bij de afsluiting van het jongste boekjaar 82.890 inleggers), behoorende tot alle klassen der maatschappij; ongetwijfeld is dat een kans in haar voordeel. Dat zij, bij het betreden van nieuwe banen, haar oorspronkelijk doel niet uit het oog zullen verliezen, integendeel als hoofdzaak zullen blijven beschouwen, mag wel als vaststaand worden aangenomen.

Febr. 1910.

A. S. VAN OLDENBORGH.